

ماجنگ

VOLUME 14

ECONOMY

ดร.ธีรชน มโนมัยพิบูลย์
รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
กับการกิจกรรมเพื่อพัฒนาและขับเคลื่อนกรุงเทพมหานคร
“ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง”
แนวทางปฏิรูประบบภาษีที่ดินโดยจัดความเหลื่อมล้ำในสังคม
ตลาดสินค้าล่วงหน้า
กลไกซื้อ-ขายบนหลักประกันความเสี่ยงด้านราคา
ประกันวินาศภัย หลักประกันความเสี่ยงในทรัพย์สิน

สวัสดีค่ะ คุณผู้อ่านทุกท่าน

เราได้ร่วมผ่านสถานการณ์ สะเทือนขวัญคนไทยทั้งชาติ บนฐานความคิดที่ต่างกันอย่างสิ้นเชิง ซึ่งความขัดแย้ง ความเสียหาย ทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างใหญ่หลวง ทั้งภาพลักษณ์ที่คนทั้งโลกจับจ้องมองความเป็นไปของประเทศไทย อันส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจที่ต้องใช้ระยะเวลาในการสร้างความเชื่อมั่นให้กลับคืนมา

วารสารบางกอก Economy ฉบับนี้ ขอเป็นกำลังใจให้ผู้อ่านทุกท่านที่ต้องได้รับผลกระทบมากบ้าง น้อยบ้าง มีกำลังใจที่จะก้าวผ่านวันเวลาแห่งประสบการณ์นี้ไปได้ด้วยดี โดยขอให้คุณผู้อ่านย้อนกลับไปในวันวาน ด้วยการเยี่ยมชม นิทรรศน์รัตนโกสินทร์ พิพิธภัณฑ์เพื่อการเรียนรู้ บนถนนราชดำเนินกลาง ที่จะทำให้คุณเห็นคุณค่าของกรุงเทพมหานครตั้งแต่ครั้งอดีต

พร้อมกับมองไปข้างหน้าอย่างมีอนาคตจากบทสัมภาษณ์ ดร.ธีระชน มโนมัยพิบูลย์ รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร กับภารกิจระดมทุนเพื่อการพัฒนาและขับเคลื่อนด้านเศรษฐกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ ที่มีบทบาทเป็นหน้าตาของประเทศอย่างกรุงเทพมหานคร รวมทั้งทำความเข้าใจกับร่างกฎหมายภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง กลไกทางภาษีที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นได้โดยตรง ตลอดจนเนื้อหาในเล่ม ทั้งตลาดสินค้าล่วงหน้า และประกันวินาศภัย สารความรู้ที่ช่วยลดภาวะความเสี่ยงทางเศรษฐกิจให้ทุกท่านได้ ไม่ว่าแหล่งรายได้ของท่านจะมาจากเรือสว่นไร่นา ห้างร้าน หรือห้องแถว ทางทีมงานหวังอย่างยิ่งว่าสาระภายในเล่มจะนำมาซึ่งประโยชน์สำหรับผู้อ่านทุกท่านได้บ้าง

(นางสาวอัครจริย เมณะคงคา)
ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
สำนักการคลัง กรุงเทพมหานคร
บรรณาธิการ

บางกอก

VOLUME 14

ECONOMY

สารบัญ

VOLUME 14

 รอบรู้บางกอก	3
 บางกอกสัมภาษณ์	4-7
 คลังบางกอก	8-10
 บางกอกกับการณ์	11-12
 เล่าขานบางกอก	13-15
 เศรษฐกิจบางกอก	16-19
 บางกอกบอกให้รู้	20-22
 การกิจบางกอก	23

กกม. ขับเคลื่อนต่อยอด โครงการช้างยิ้ม ร่วมมือพหุภาคี แก้ปัญหาช้างเร่ร่อนแบบยั่งยืน

กรณีปัญหามีผู้นำช้างมาเป็นเครื่องมือหารายได้และสร้างประโยชน์ส่วนตน อันก่อให้เกิดปัญหาด้านสาธารณสุขและความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนทำให้ช้างได้รับการทรมานและบาดเจ็บ รวมทั้งก่อปัญหาต่อการจราจร ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยในเขตกรุงเทพมหานคร

ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้มีนโยบายแก้ไขปัญหาช้างเร่ร่อนอย่างยั่งยืน โดยใช้การบูรณาการความร่วมมือแบบพหุภาคีจากผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบทุกภาคส่วน ทั้งรัฐ เอกชน ประชาสังคม ประชาชน หน่วยงานด้านวิชาการ และสื่อสารมวลชน เพื่อร่วมเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตของช้างและควาญช้าง ที่ได้รับผลกระทบจากการใช้มาตรการเด็ดขาดในการ จับ ยึด ปรับ เพื่อป้องกันการนำช้างมาเร่ร่อนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ได้กลับคืนสู่ธรรมชาติและถิ่นฐานที่เหมาะสม

ในการประชุมสภากรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2553 ได้มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบร่างข้อบัญญัติ กทม. เรื่องการควบคุมการนำช้างมาหารายได้ในเขตกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2553 และนำมาประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2553 ซึ่งมีรายละเอียดที่สำคัญคือ ห้ามเจ้าของช้างนำช้างมาหารายได้ในพื้นที่กรุงเทพฯ หากฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่เกิน 1 หมื่นบาท

นอกจากนี้ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินยอมหรือปล่อยให้ที่ดินของตนมาเป็นที่พักของช้างเพื่อการนำช้างมาหารายได้โดยไม่ได้รับอนุญาต และห้ามมิให้บุคคลใดสนับสนุนส่งเสริมการนำช้างมาหารายได้โดยกระทำการใดๆ ที่เป็นการอำนวยความสะดวกหรือเอื้อประโยชน์ให้เกิดรายได้แก่เจ้าของช้าง ผู้ที่ฝ่าฝืนจะมีโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท

ภายใต้โครงการช้างยิ้ม ซึ่งเป็นความมุ่งมั่นของกรุงเทพมหานคร ที่จะช่วยแก้ไขปัญหาช้างเร่ร่อนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่วันที่ 13 มีนาคม 2552 ตรงกับวันช้างไทย โดยมีเป้าหมายต้องการให้ช้างเร่ร่อนหมดไปจากกรุงเทพมหานครอย่างรวดเร็ว เพื่อสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมือง และยังช่วยลดปัญหาการจราจรที่สำคัญคือ การช่วยอนุรักษ์ช้างไทยให้อยู่เป็นมรดกของชาติต่อไป และเป็นต้นแบบของจังหวัดอื่นๆ ในการแก้ปัญหาช้าง

ร่วมรณรงค์ส่งช้างกลับสู่บ้านเกิด
เมื่อพบเห็นช้างเร่ร่อน แจ้ง 1555

ดร.ธีระชน มโนชัยพิบูลย์ **รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร**

บางกอกสัมภาษณ์ฉบับนี้ ได้รับเกียรติจาก **ดร.ธีระชน มโนชัยพิบูลย์**
 ในฐานะที่ท่านดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครถึงสองวาระ
 ทั้งในสมัย ดร.พิจิตต รัตตกุล และม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ในสมัยปัจจุบัน
 มาร่วมพูดคุยถึงภารกิจระดมทุนเพื่อการพัฒนาและขับเคลื่อนด้านเศรษฐกิจ
 ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศ

ทัศนะต่อกรุงเทพมหานคร ในฐานะองค์กร ขนาดใหญ่ที่ดูแลเมืองหลวงของประเทศ

กรุงเทพมหานครถือเป็นมหานครขนาดใหญ่ในโลก
 ทั้งจำนวนประชากร และขนาดพื้นที่ เมื่อเทียบกับประเทศ
 สิงคโปร์ทั้งประเทศ หรือเมืองขนาดใหญ่ทั่วโลก ภารกิจจึงมีมาก
 แต่ด้วยกรอบจำกัดในเชิงงบประมาณนั้นเราทำอะไรได้ไม่มากนัก
 เนื่องจากกรุงเทพมหานครถูกจำกัดด้วยการบริหารงบประมาณ
 ในลักษณะสมดุลคือ เมื่อมีรายได้เข้ามาเท่าไร ไม่สามารถตั้ง
 งบประมาณรายจ่ายได้เกินกว่ารายได้ที่มี อันเป็นข้อจำกัดทำให้
 ท้องถิ่นเองจะทำหน้าที่หลักๆ คือการดูแลความสะอาด ความ
 เป็นระเบียบเรียบร้อย สาธารณูปโภค สาธารณูปการเท่านั้น
 ขณะที่เมืองใหญ่ๆ หลายเมืองทั่วโลกสามารถมีอำนาจกำกับ
 สาธารณูปโภคโดยตรง เช่นการประปา ไฟฟ้า หรือแม้กระทั่ง
 ตำรวจ

ด้วยข้อจำกัดนี้ ทำให้กรุงเทพมหานครมุ่งเน้นในเรื่องงาน
 บริการเป็นหลัก โดยที่ผ่านมามีการจัดตั้งสาธารณูปโภคส่วนหนึ่ง
 ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นระบบบำบัดน้ำเสียก็
 การตัดถนนหนทาง การสร้างอุโมงค์ แต่มีสิ่งหนึ่งที่นับได้ว่าเป็น
 นวัตกรรมของผู้บริหารที่มาจากการเมืองในอดีต ต้องขอขอบคุณ
 อดีตผู้ว่าฯ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง ที่ทำให้มีระบบรถไฟฟ้า

เกิดขึ้นในกรุงเทพมหานครเมื่อ 10 กว่าปีที่ผ่านมา และมีการสาน
 ต่อกันมาอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งถึงปัจจุบัน โดยที่กรุงเทพมหานคร
 ไม่ต้องใช้งบประมาณของกทม. เองเลย

อันเป็นที่มาของแนวคิดในปัจจุบันที่ว่า กรุงเทพมหานคร
 น่าจะสามารถถึงภาคประชาชน หรือภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม
 ในการพัฒนาเมือง ในหลายโครงการภายใต้แนวคิด Together
 We Can “รวมกัน เราทำได้” ของม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร
 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนปัจจุบัน ที่พยายามจะดึง
 ภาคเอกชนมาร่วมกันสร้างเมือง

แนวทางในการบริหารเงินทุนเพื่อขับเคลื่อน กรุงเทพมหานคร

หลายๆ เมืองขนาดใหญ่ทั่วโลก จะมี Enterprise หรือ
 องค์กรที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานในลักษณะเดียว
 กับกรุงเทพมหานคร ด้วยการจัดตั้งบริษัท จำกัด หรือนิติบุคคล
 เฉพาะกิจ (Special Purpose Vehicle: SPV) เพื่อสนับสนุนการบริหาร
 จัดการด้านต่างๆ

กรุงเทพมหานครได้อาศัยกลไกที่เรียกว่า SPV นี้ โดยได้
 ออกข้อบัญญัติ เพื่อรองรับ “บจก. กรุงเทพมหานครฯ” ที่
 กรุงเทพมหานครถือหุ้นและจัดตั้งขึ้น เพื่อเป็นกลไกสำคัญที่จะใช้
 ในการขับเคลื่อนงานสำคัญๆ ได้ ซึ่งไม่ใช่เป็นครั้งแรกหรือ

เป็นครั้งแรกที่เกิดขึ้น เนื่องจากรัฐบาลก็เคยอาศัยกลไกนี้กับหน่วยงานกรมธนารักษ์ที่ดี การรถไฟที่ดี ที่สร้าง SPV ขึ้นมาบริหารจัดการงานด้านต่างๆ ของหน่วยงานของรัฐมาแล้ว

บริษัทกรุงเทพธนาคมฯ ได้พิสูจน์ตัวเองจาก 2 โครงการสำคัญ คือ กรณีรถไฟฟ้ามหานครส่วนต่อขยายฝั่งธนสามารถเปิดใช้ได้ทันกำหนดเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2552 และอีกครั้งหนึ่งในปีนี้ที่ทำให้รถไฟฟ้าบีทีเอสสามารถเปิดให้บริการได้ทันกำหนดการ 15 พฤษภาคม 2553 เพียงแต่ว่าในช่วงนั้นมีการชุมนุมเหตุการณ์ทางการเมือง เมื่อสถานการณ์ทางการเมืองสงบได้เปิดให้ประชาชนทดลองใช้งานตั้งแต่ปลายเดือนพฤษภาคม เป็นต้นมา

ทุกภาคส่วนได้เห็นศักยภาพของบริษัทกรุงเทพธนาคมฯ และที่สำคัญองค์กรนี้มีคณะกรรมการบริหารซึ่งเป็นตัวแทนจากสภาหอการค้า ตัวแทนจากนักวิชาการหลากหลาย และอดีตปลัดกรุงเทพมหานคร ร่วมกันทำงาน

ภารกิจในการระดมทุนและบริหารจัดการทางการเงิน

ก่อนหน้านี้ กรุงเทพมหานครมีแนวคิดออกพันธบัตร แต่พบว่ายังมีจุดอ่อนอีกหลายด้าน ด้วยการที่กรุงเทพมหานครเพิ่งปิดงบประมาณปี 2548 และนำเข้าสภากทม. แล้ว ทางสำนักการคลังพยายามที่จะเร่งปิดงบประมาณให้เป็นปัจจุบัน ซึ่งล่าสุดปิดงบประมาณในปี 2549-2551 แล้วเสร็จ และได้ส่งให้กับสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ สำหรับงบประมาณปี 2552 กำลังจะแล้วเสร็จ อย่างไรก็ตามในขั้นตอนการออกพันธบัตรต้องใช้เวลาในการดำเนินการ ซึ่งคาดว่าจะหากแล้วเสร็จจริงน่าจะสามารถจำหน่ายพันธบัตรได้ในช่วงปลายปี 2554

ดังนั้น เพื่อแก้ไขความล่าช้าในการออกพันธบัตรจำนวน 20,000 ล้านบาท ทางกรุงเทพมหานครได้พูดคุยกับธนาคารออมสิน เพื่ออนุมัติสินเชื่อในกรอบวงเงินประมาณ 20,000 ล้านบาท เช่นเดียวกัน ให้กับทางบริษัทกรุงเทพธนาคมฯ เพื่อให้เป็นผู้บริหารจัดการโครงการแทนกรุงเทพมหานคร โดยการชำระเงินในช่วงเวลา 10 ปี ซึ่งจะทำให้สามารถดำเนินโครงการต่างๆ ได้คล่องตัวมากขึ้น โดยในปีงบประมาณ 2554 จะเป็นปีแรกที่กรุงเทพมหานครจะนำกลไกนี้มาใช้งาน เราก็หวังเป็นอย่างยิ่งว่านวัตกรรมอันนี้จะทำให้การขับเคลื่อนกรุงเทพมหานครในอนาคตสามารถดำเนินการในหลายๆ ส่วนจากที่ในอดีตไม่เคยสามารถดำเนินการได้

นอกจากนั้นได้นำเสนอกระทรวงการคลังในการออกสลากการกุศลเพื่อสร้างโรงพยาบาลบางขุนเทียน ซึ่ง พญ.มาลินี สุขเวชชวรกิจ รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร กำลังดำเนินการในเรื่องนี้

สิ่งที่กรุงเทพมหานครควรจะทำต่อไปคือการดำเนินการต่อจากนี้ในด้านการเงินคือ การจัดเก็บค่าธรรมเนียม อาทิ การกำจัดขยะ การบำบัดน้ำเสีย ตามหลักสากลที่ว่า ผู้ก่อมลพิษ ต้องเป็นผู้จ่าย (Polluters Pay Principle) ตลอดจนการจัดเก็บรายได้จากภาษีที่อาจจะมีการหลบเลี่ยงหรือมีการจัดเก็บไม่ทั่วถึง เช่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย ภาษีบำรุงท้องที่ เป็นเรื่องที่กรุงเทพมหานครต้องเร่งรัดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้

การเร่งรัดจัดเก็บภาษีต่างๆ เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะภาษีป้าย เราคงไม่ได้คาดหวังเรื่องภาษีเป็นหลัก แต่ต้องการให้บ้านเมืองสะอาดมากกว่า ตลอดระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา กรุงเทพมหานครจัดเก็บป้ายเถื่อนไปแล้วประมาณ 700,000 ป้าย ซึ่งตั้งเป้า 1,000,000 ป้าย เพราะนอกจากไม่สวยงามแล้วยังทำให้บ้านเมืองเลอะเทอะ บางครั้งไปตั้งอยู่ในมุมอับ บดบังทัศนวิสัยผู้ขับรถที่จะเลี้ยวซ้ายเลี้ยวขวาหรือกลับรถ ซึ่งกรุงเทพมหานครต้องใช้เวลาอาจจะไม่มากกว่า 2 ปี ในการจัดการเรื่องป้ายให้สำเร็จ

ระบบขนส่งมวลชนกับการพัฒนากรุงเทพมหานครที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

การพัฒนาระบบขนส่งมวลชนในเมืองใหญ่ทั่วโลกทุกเมือง ไม่ว่าจะเป็นในสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส แคนาดา ต้องอาศัยการปรับตัวในช่วงต้น แม้กระทั่งในเอเชียด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นที่จีน ไต้หวัน เกาหลี สิงคโปร์ ทุกเมืองต้องการการปรับตัว กรุงเทพมหานครก็เช่นกัน ผู้โดยสารที่ใช้รถส่วนบุคคลก็ต้องได้รับการปรับตัว เห็นได้จากกรณีปริมาณการใช้รถไฟฟ้าและรถไฟฟ้าบีทีเอส (BRT) ในช่วงแรกปริมาณการใช้ระดับหนึ่ง แต่เมื่อช่วงเวลาผ่านไปจำนวนผู้ใช้จะเพิ่มมากขึ้น

หลังจากขยายรถไฟฟ้าบีทีเอสข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งเป็นโครงการที่เริ่มไว้ตั้งแต่ผมเป็นรองผู้ว่าฯ สมัยอดีตผู้ว่าฯ พิชิตรัตตกุล เมื่อ 10 กว่าปีที่แล้ว และไม่คิดว่าจะต้องมาปิดโครงการ

ด้วยมือตนเอง เช่นเดียวกัน รถบีอาร์ที ล่าสุดกรุงเทพมหานคร ได้มีการพูดคุยกับกลุ่มผู้พัฒนาสิ่งหาริมทรัพย์เพื่อสร้างระบบ รถไฟฟ้ารางเดี่ยว หรือรถไฟฟ้าขนาดเบา หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า โมโนเรล (monorail) ต่อเชื่อมกับระบบรถไฟฟ้าเอ็มอาร์ทีของการ รถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) ซึ่งกำลังจะลงนาม ข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับบริษัทพีแอลเอ็นซี เป็นผู้ลงทุน

นอกเหนือจากนั้นยังเตรียมให้บริษัทกรุงเทพมหานครฯ ปรับปรุงการเดินเรือในคลองแสนแสบ และคลองภาษีเจริญ เราอยากเห็นการเดินเรือในคลองเหมือนเรือในอัมสเตอร์ดัม ติดแอร์ มีคุณภาพ กินน้ำไม่ลึก คลื่นไม่แรงชัดชายฝั่ง พร้อมทั้ง จะมอบหมายให้บริษัทกรุงเทพมหานครฯ ปรับภูมิทัศน์ตาม แนวคลองแสนแสบ ซึ่งจะทำให้ภาพรวมของคลองแสนแสบ สวยงามขึ้น เช่นเดียวกับคลองภาษีเจริญ นี่คือการจรรยาบรรณ ที่จะเปลี่ยนไป ซึ่งถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ ที่จะมีการเชื่อมต่อ ทั้งบนบก ในน้ำและลอยฟ้า ให้เข้ากับระบบหลักคือ บีทีเอส

ขณะเดียวกันได้มีการพูดคุยกับผู้แทนของสมาคม ผู้ประกอบการค้าย่านราชประสงค์ที่จะสร้าง Sky Walk คล้ายๆ กับสกายไลน์ในนิวยอร์ก เชื่อมต่อจากสยามไปถึงอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ และจากสุขุมวิท ไปจนถึงบางนา รามคำแหง หรือแม้กระทั่งบริเวณตากสิน ฝั่งธน เพื่อรองรับความสะดวกในการเดินทาง การสัญจรไปมาบนบาทวิถีต่างๆ สิ่งเหล่านี้ กรุงเทพมหานครพยายามที่จะขับเคลื่อนภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณและพยายามหาทางเลือกทางออก

ปัจจัยในการขับเคลื่อนภารกิจต่างๆ ให้บรรลุตามเป้าหมาย

ผมเชื่อว่าพลังในการมีส่วนร่วมได้พิสูจน์ตนเองมาหลายคราว จะเป็นเรื่องของข้างกิติ ซึ่งอยู่ในกทม. มานับ 10 ปี แต่เมื่อทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม ข้างจำนวนกว่า 200 เชือกที่เคยเดินเร่ร่อนในกทม. วันนี้เราไม่เห็นแล้ว หรือกรณีสนามหลวงเป็น

ประเด็นที่ทุกคนท้วงติง ชัดแย้งไม่เห็นด้วย สงสัย แต่เมื่อเรามุ่งมั่นตั้งใจ วันนี้เราได้มีการดูแลคนเร่ร่อน จัดการเคลื่อนย้าย นกหมื่นกว่าตัว การเยียวยาผู้ค้า และโชติคณณะนั้นก็มีพรก.ฉุกเฉินทางทหารได้เข้ามากำราบกลุ่มผู้มีอิทธิพลจำนวนมาก ทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง ผลประโยชน์ ทั้งผู้ที่มาก่อหวอดในพื้นที่ ต้องถือว่าเป็นความร่วมมือทั้งภาคทหาร ภาคประชาชน ที่มาช่วยกัน

การทำงานบางครั้งอาจจะเป็นเรื่องใหม่ บางคนอาจจะมองว่าไม่น่าจะเป็นไปได้ แต่ถ้าเรามุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำให้เป็นไปได้ ผมเชื่อว่าการจัดเก็บภาษีป้ายเป็นเรื่องแบบเดียวกัน แน่แน่นอนครับ จะมีเรื่องผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องเหมือนกับกรณีสนามหลวง เพียงแต่ว่าสังคมทุกภาคส่วนต้องช่วยกัน ผมคิดว่าการเอื้ออาทรกัน การให้คำแนะนำกันเป็นเรื่องดี การติเพื่อก่อเป็นเรื่องดี แต่ต้องไม่มีอคติต่อการปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวม อันนี้ถือเป็นกลไกสำคัญ ต้องมีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะหาทางออก แล้วเราตั้งใจทำสิ่งดีๆ ให้กับเมือง งานก็จะสำเร็จ

ล่าสุดเราจะเห็นว่า การประกวดราคารถไฟฟ้าสายอ่อนนุช สามารถประหยัดงบประมาณไปถึงพันล้านบาท ทั้งๆ ที่มีเรื่องร้องเรียน บางครั้งอาจจะน้อยใจในการดำเนินคดีในเชิงลบ แต่เราก็มั่นใจว่า เราทำสิ่งที่ถูกต้อง สิ่งที่เกิดขึ้นคือกม. ประหยัดงบประมาณ แทนที่จะต้องใช้ 2,635 ล้านบาท เราใช้เหลือ 1,575 ล้านบาท ประหยัดไป 1,060 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 40 ผมอยากเห็นรัฐบาลกลางทำแบบนี้ครับ การบริหารจัดการในแบบกรุงเทพมหานคร น่าจะเป็นต้นแบบให้ในหลายๆ เรื่อง หรือหลายๆ องค์การนำไปเป็นต้นแบบ

เมื่อปี 2539 กรุงเทพมหานครได้เริ่มทำบัตรประชาชนเป็นต้นแบบ และวันนี้ทั่วประเทศใช้บัตรประชาชนแบบเดียวกันหมด เมื่อปี 2540 กทม. เริ่มให้เรียนฟรี เริ่มจากเด็ก 180,000 คน เป็น 300,000 คน และวันนี้ขยายเป็นนโยบายทั่วประเทศ หรือกรณีบีอาร์ที ตอนเริ่มโครงการคาดว่าจะมีผู้โดยสาร 60,000 คน ตั้งงบประมาณในการบริหารจัดการ 3,000 ล้านบาท ผมขอปรับลดและสามารถประหยัดงบประมาณได้ 1,100 ล้านบาท เพราะว่าไม่เชื่อว่าผู้โดยสารจะมากขนาดนั้น จากประสบการณ์ที่

เคยบริหารรถไฟฟ้าบีทีเอส พบว่าตัวเลขประมาณการใช้งานโดยซอฟต์แวร์ของต่างชาติ ประเมินไว้ 400,000 คนต่อวัน ขณะที่วันที่เริ่มใช้จริง มีแค่ 180,000 คน ไม่ถึงครึ่ง ปัจจุบันอาจจะมีการใช้บริการเพิ่มขึ้นมาถึง 500,000 คน แต่นั่นผ่านไปแล้ว 10 ปี กรณีรถไฟฟ้าเอ็มอาร์ทีซอฟต์แวร์ประมาณตัวเลขไว้ที่ 250,000 คน แต่ผู้ให้บริการเริ่มต้นแค่ 120,000 ราย เพราะฉะนั้นรถบีอาร์ทีก็เช่นกัน ผมไม่เชื่อโปรแกรมการคำนวณปริมาณการใช้ (Estimates Ridership) เพราะฉะนั้นเราลดจำนวนรถลงจาก 50 คัน เหลือ 25 คัน เท่ากับลดค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการลงไป 1,100 ล้านบาท

ด้านการขยายโอกาสเข้าถึงสถาบันการเงิน เมื่อรัฐบาลทำนโยบายแก้หนี้ในระบบ ในกรุงเทพมหานครเอง มีเพียง 20,000 กว่าราย จากทั่วประเทศกว่าล้านราย เพราะกรุงเทพมหานครได้ทำโครงการยืมสู้ กู้สร้างอาชีพ และช่วยเหลือเรื่องสินเชื่อรายย่อย (Micro Finance) ไปแล้ว 60,000 ราย และเป็นต้นแบบของการแก้หนี้ในระบบของรัฐบาล นี่คือการหนึ่งตัวอย่างที่เราทำให้อีก และยังมีอีกหลายเรื่อง ที่กรุงเทพมหานครเริ่มเองได้และเป็นตัวอย่างที่ขยายผลได้

สิ่งเหล่านี้ถ้าเป็นนักการเมืองที่ไม่ใช่ผู้บริหารที่ดีจะมองข้ามและไม่ลงในรายละเอียด นี่คือการบริหารที่ว่าทำอะไรให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้งบประมาณให้คุ้มค่าที่สุด เพราะฉะนั้นในช่วงเวลา 1 ปี เศษๆ อย่างน้อยผมลดการใช้งบประมาณ หรือภาษีของประชาชนและของตนเองไปประมาณ 2,000 กว่าล้านบาท จาก 2 โครงการ ซึ่งอยากให้ท้องถิ่นอื่นๆ หรือแม้กระทั่งรัฐบาลนำไปขยายผลปฏิบัติได้ ผมเชื่อว่าการบริหารจัดการที่ดีจะสามารถใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

กรุงเทพมหานคร เป็นองค์กรที่ใหญ่พอที่จะเป็นตัวอย่งให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และเล็กพอที่จะคล่องตัวที่จะริเริ่มเมื่อเทียบกับรัฐบาล นี่คือการปรัชญาคิดในการบริหารและขับเคลื่อน “มหานคร” แห่งนี้ ที่ดร.ธีระชน มโนชัยพิบูลย์ ได้ฝากไว้ให้เป็นข้อคิดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ลองนำไปเป็นตัวอย่าง หลายๆ โครงการสำเร็จและบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ และไม่ติดกับดักงบประมาณ องค์กรอื่นๆ สามารถก้าวข้ามอุปสรรคด้วยการบริหารจัดการที่ดี โดยอาศัยความสัมพันธ์ที่ดีและความจริงใจเป็นพื้นฐาน

ชื่อ-สกุล : ดร. ธีระชน มโนชัยพิบูลย์
ประวัติการศึกษา : ปริญญาตรี วิศวกรรมโยธา
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปริญญาโท-เอก : วิศวกรรมโยธา มหาวิทยาลัยแห่งรัฐโอไฮโอ
 สหรัฐอเมริกา
ตำแหน่งปัจจุบัน : รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

สังเขปรายการหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร ดังนี้

- สำนักงานกฎหมายและคดี และสำนักงานตรวจสอบภายใน
สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร
- สำนักงานการจราจรและขนส่ง
- สำนักงานยุทธศาสตร์และประเมินผล
- สำนักเทศกิจ
- สำนักงานคลัง
- สำนักงานประมาณกรุงเทพมหานคร
- การพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร ยกเว้นสำนักงานตลาด
กรุงเทพมหานคร
- สำนักงานเขตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายเทศกิจ ฝ่ายการคลังและ
ฝ่ายรายได้

ประวัติการทำงานในอดีต

ปี พ.ศ. 2546-2552

- : ประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการ (Chief Operating Officer)
บริษัท พร็อพเพอร์ตี้ เพอร์เฟค จำกัด (มหาชน)
- : กรรมการบริษัท พร็อพเพอร์ตี้ เพอร์เฟค จำกัด (มหาชน)
- : อาจารย์พิเศษ ภาควิชาเคหการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- : โรงเรียนธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ไทย

ปี พ.ศ. 2543-2545

- : กรรมการผู้จัดการ บริษัท สหรัตนนคร จำกัด
(นิคมอุตสาหกรรมเครือสหพัฒน์)
- : กรรมการที่ปรึกษาด้านการปรับปรุงโครงสร้างธุรกิจกลุ่มแพน
(เครือสหพัฒน์)

ปี พ.ศ. 2539-2543

- รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ปี พ.ศ. 2536-2539

- : กรรมการผู้อำนวยการ บริษัท บ้านแพน เอนจิเนียริง แอนด์ โฮลดิ้ง
จำกัด รับผิดชอบงานด้านการเงินการลงทุน ธุรกิจสิ่งแวดล้อม
และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์กลุ่มแพน (เครือสหพัฒน์)

การกระจายอำนาจ ทางการคลัง

นายไพศาล เหมวัฒนานนท์
นักวิชาการคลัง 8ว สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
สำนักการคลัง กรุงเทพมหานคร

จากรายงานฉบับสมบูรณ์ (เล่ม 1) โครงการวิจัยและพัฒนางานด้านเศรษฐกิจการเงินและการคลัง ของมูลนิธิสถาบันพัฒนาสยามได้ให้คำนิยาม จุดมุ่งหมายและเงื่อนไขของการกระจายอำนาจทางการคลังไว้ดังนี้ คือ

การกระจายอำนาจทางการคลัง หมายถึง การที่รัฐมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบทางการคลัง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการตัดสินใจเรื่องงบประมาณการคลัง โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากรัฐส่วนกลาง ทั้งนี้เพื่อความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จุดมุ่งหมายของการกระจายอำนาจทางการคลัง

1. จุดมุ่งหมายทางด้านเศรษฐกิจและสังคม คือ เพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศไทยพัฒนาอย่างมีเสถียรภาพและเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน สังคมไทยเป็นสังคมที่เข้มแข็ง และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี เพราะการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นจะทำให้สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างใกล้ชิดและทั่วถึง ประชาชนมีการติดต่อและสัมพันธ์กับผู้บริหารท้องถิ่นมากขึ้น เช่น การเสียภาษีท้องถิ่น ทำให้ผู้บริหารต้องรับผิดชอบ (accountable) ต่อประชาชน โดยรับฟังความเห็นของประชาชนและคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ ส่วนประชาชนก็จะมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้เงินภาษีของตนและการทำงานของผู้บริหารท้องถิ่นให้มีการใช้ไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยโดยส่วนรวมให้ดำเนินไปตามแผนและนโยบายของรัฐบาล

2. จุดมุ่งหมายทางการเมือง คือ เพื่อเป็นการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เนื่องจากการกระจายอำนาจทางการคลังจะช่วยให้ผู้บริหารท้องถิ่นยึดถือผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ หากบริหารงาน

ไม่ดีก็จะเป็นไม่สามารถถูกเลือกให้กลับมาเป็นผู้บริหารท้องถิ่นได้อีก ส่วนประชาชนซึ่งเสียภาษีให้แก่ท้องถิ่นก็ใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นที่มีความสามารถในการบริหารเงินภาษีของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองของท้องถิ่นและของประเทศ

3. จุดมุ่งหมายทางการบริหาร เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) เพราะการกระจายอำนาจทางการคลังจะก่อให้เกิดการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจกันระหว่างฝ่ายบริหารกับภาคประชาชน ดังนั้นการกระจายอำนาจทางการคลังจะก่อให้เกิดความรับผิดชอบ (Accountability) ความโปร่งใสในการดำเนินงาน (Transparency) และการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน (Participation)

เงื่อนไขของการกระจายอำนาจทางการคลัง มีดังนี้ คือ

1. ความจริงใจของรัฐบาลกลาง การกระจายอำนาจทางการคลังจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความจริงใจของรัฐบาลกลางเป็นสำคัญ ในฐานะที่รัฐบาลเป็นผู้กุมอำนาจการบริหารประเทศ และกำกับดูแลและบังคับบัญชาการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการต่างๆ ทั้งส่วนกลางและท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล เพราะการกระจายอำนาจทางการคลังจะทำให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการบริหารการคลังมากขึ้น ซึ่งหมายความว่าอำนาจทางการคลังของรัฐบาลจะลดน้อยลงด้วย ดังนั้น รัฐบาลจะต้องแสดงความจริงใจที่จะยินยอมลดอำนาจลงบางส่วนให้แก่ท้องถิ่น โดยต้องมีนโยบายการกระจายอำนาจทางการคลังที่ชัดเจนและดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

2. ความสามารถในการบริหารการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อรัฐบาลมีนโยบายที่ชัดเจนแล้วว่า จะมีการกระจายอำนาจทางการคลังให้แก่ท้องถิ่น รัฐบาลต้องคำนึงความพร้อมของท้องถิ่นด้วย ในฐานะที่ท้องถิ่นจะต้องนำนโยบายนี้ไปปฏิบัติ การเตรียมความพร้อมให้แก่ท้องถิ่นแต่ละแห่งย่อมมีความแตกต่างกันไปตามระดับขีดความสามารถของท้องถิ่นนั้น เนื่องจากความสามารถในการบริหารการคลังของ อบต. ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น ความสามารถของผู้บริหารท้องถิ่น ฐานะของท้องถิ่น ระดับการพัฒนาของท้องถิ่น เป็นต้น รัฐบาลจะต้องดำเนินการสำรวจและตรวจสอบความสามารถในการบริหารการคลังของแต่ละ อบต. ก่อนดำเนินการกระจายอำนาจและช่วยเหลือสนับสนุน อบต. ด้านต่างๆ เพื่อให้ อบต. สามารถดำเนินงานและพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว

3. เงื่อนไขทางการเมือง การกระจายอำนาจทางการคลังจะต้องมีการถ่ายโอนอำนาจจากส่วนกลางให้ท้องถิ่น ต้องถ่ายโอนงาน หน้าที่และความรับผิดชอบ เงินงบประมาณ และบุคลากร และต้องมีการดำเนินการออกกฎหมายใหม่และแก้ไขกฎหมายปัจจุบันที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา ดังนั้น รัฐบาลต้องมีความมั่นใจว่าการดำเนินการต่างๆ ซึ่งต้องผ่านกระบวนการทางการเมือง เช่น การยอมรับจาก

ประชาชน จากเจ้าหน้าที่และจากนักการเมืองในส่วนกลางและท้องถิ่น เป็นต้น จะไม่มีผลกระทบต่อฐานะการบริหารงานของรัฐบาล รัฐบาลก็สามารถผลักดันนโยบายการกระจายอำนาจทางการคลังได้เต็มที่

4. เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ กระบวนการในการกระจายอำนาจทางการคลังจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้าน และจะมีผลกระทบต่อประชาชนทุกคน ดังนั้น เงื่อนไขทางเศรษฐกิจจึงเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจ เพราะในสภาวะเศรษฐกิจดี ประชาชนย่อมสามารถปรับตัวและยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่าในสภาวะเศรษฐกิจซบเซา

จากความหมายการกระจายอำนาจทางการคลังที่กล่าวข้างต้นก็อาจกล่าวสรุปหรือกล่าวสั้นๆ ได้ว่าเรื่องอะไรที่เกี่ยวข้องกับการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตัดสินใจหรือมีอิสระในการดำเนินการได้เองโดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากรัฐบาล หากจะพิจารณาความสมบูรณ์ของการกระจายอำนาจทางการคลังคงจะต้องพิจารณาใน 3 มิติใหญ่ คือ มิติด้านรายได้ มิติด้านรายจ่ายและมิติด้านการก่อหนี้ การที่รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเก็บภาษีท้องถิ่นได้มากขึ้นรวมถึงสามารถออกพันธบัตรและกู้เงินได้ การประกาศใช้กฎหมายทั้ง 2 ฉบับก็แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลมีความต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหารจัดการด้านการคลังด้วยตนเอง

ในทั้นจึงขอวิเคราะห์หรือมองการกระจายอำนาจทางการคลังในมิติด้านรายได้เพียงมิติเดียวเพื่อเป็นตัวอย่างแสดงให้เห็นว่าการกระจายอำนาจทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีความสำเร็จ เพราะโครงสร้างรายได้ส่วนใหญ่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาจากการจัดเก็บภาษีของรัฐบาล ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 โครงสร้างรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2548-2552

ประเภทรายได้	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2548		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552	
	2548	ร้อยละ	2549	ร้อยละ	2550	ร้อยละ	2551	ร้อยละ	2552	ร้อยละ
1. รายได้ท้องถิ่นจัดเก็บเอง	27,018.96	9.20	29,110.41	8.90	32,021.45	8.96	35,223.60	9.35	38,745.96	9.68
2. รายได้ที่รัฐบาลเก็บให้ / แบ่งให้	151,520.34	51.58	171,989.59	52.58	186,028.70	52.05	193,676.40	51.41	211,092.79	52.73
3. เงินอุดหนุน	115,210.70	39.22	126,013.00	38.52	139,374.00	38.99	147,840.00	39.24	150,500.00	37.59
รวมรายได้ท้องถิ่นทั้งสิ้น	293,750.00	100.00	327,113.00	100.00	357,424.15	100.00	376,740.00	100.00	400,338.75	100.00

ที่มา สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

หากพิจารณาโครงสร้างรายได้ของกรุงเทพมหานครก็พบว่าโครงสร้างรายได้ของกรุงเทพมหานครมีความคล้ายคลึงกับโครงสร้างรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น กล่าวคือรายได้ส่วนใหญ่มาจากการจัดเก็บภาษีของรัฐบาล

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่ารายได้ประจำของกรุงเทพมหานครมากกว่าร้อยละ 70 มาจากภาษีที่ส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้ (ภาษีมูลค่าเพิ่ม, ภาษีธุรกิจเฉพาะ, ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์หรือล้อเลื่อน, ภาษีสุรา, ภาษีการพนัน, ภาษีสรรพสามิต และภาษี/ค่าจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม)

ตารางที่ 2 โครงสร้างรายได้ของกรุงเทพมหานคร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 - 2552

ประเภทรายได้	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2548		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552	
	2548	ร้อยละ	2549	ร้อยละ	2550	ร้อยละ	2551	ร้อยละ	2552	ร้อยละ
1. รายได้กรุงเทพมหานครจัดเก็บเอง	7,359,086,284.76	20.05	8,060,615,186.69	18.57	8,659,875,224.04	19.84	9,150,000,692.22	20.12	9,100,356,000.00	26.89
2. รายได้ที่ส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้	27,695,477,564.03	75.44	32,770,085,158.07	75.49	31,820,176,160.85	72.91	33,489,531,704.47	73.65	22,378,577,083.77	66.12
3. ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับและค่าบริการ	994,563,547.34	2.71	891,251,553.97	2.05	965,778,418.21	2.21	1,342,820,694.99	2.95	1,208,465,314.83	3.57
4. รายได้จากทรัพย์สิน	578,488,038.85	1.58	1,532,506,870.47	3.53	1,506,805,917.84	3.45	1,304,376,197.31	2.87	764,068,526.71	2.26
5. รายได้จากการสาธารณูปโภค การพาณิชย์และกิจกรรมอื่น ๆ	17,189,131.18	0.05	31,238,390.38	0.07	35,202,866.30	0.08	41,805,544.00	0.09	-	-
6. รายได้เบ็ดเตล็ด	60,916,803.44	0.17	126,306,088.32	0.29	656,164,937.05	1.51	142,232,213.13	0.32	392,598,530.16	1.16
รวมรายได้ประจำ	36,711,715,369.60	100.00	43,412,003,247.90	100.00	43,644,003,524.29	100.00	45,470,767,046.12	100.00	33,844,065,455.50	100.00

ที่มา กองบัญชี สำนักการคลัง

การกระจายอำนาจทางการคลังในมิติด้านรายได้ของกรุงเทพมหานครยังไม่มีคุณสมบัติเพราะความสมบูรณ์ของการกระจายอำนาจทางการคลังในมิติรายได้ของกรุงเทพมหานครจะขึ้นอยู่กับสัดส่วนรายได้ที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บเองเป็นสำคัญ ถ้าสัดส่วนรายได้ที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บเองมีจำนวนมากกว่าสัดส่วนรายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บให้ก็แสดงว่าการกระจายอำนาจทางการคลังในมิติรายได้ของกรุงเทพมหานครมีความสมบูรณ์มาก แต่ในทางกลับกันถ้าสัดส่วนรายได้ที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บเองมีน้อยกว่าสัดส่วนรายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บให้ ก็แสดงว่า

การกระจายอำนาจทางการคลังในมิติด้านรายได้ของกรุงเทพมหานครมีความสมบูรณ์น้อย

การเพิ่มสัดส่วนรายได้ที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บเองให้มากกว่าสัดส่วนรายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บให้คงไม่ใช่เรื่องง่ายนัก เพราะสัดส่วนของรายได้สองประเภทมีสัดส่วนแตกต่างกันมาก การดำเนินการให้สำเร็จคงจะต้องใช้เวลาพอสมควร แต่ถึงอย่างไรก็ตามสิ่งสำคัญที่สุดในเวลานี้คือกรุงเทพมหานครจะต้องรีบดำเนินการเพิ่มรายได้ให้เพียงพอกับรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นอย่างมากภายในแต่ละปี

“ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง” แนวทางปฏิรูประบบภาษี บ้านโดยจัดความเหลื่อมล้ำในสังคม

กรณีปัญหาไร้อำนาจที่ดินทำกินของเกษตรกรและปัญหาการไม่มีที่อยู่อาศัยของคนยากจน รวมทั้งการบุกรุกพื้นที่ป่าของนายทุน ล้วนเป็นประเด็นปัญหาสำคัญในระบบโครงสร้างสังคมไทยที่ทับซ้อนและสัมพันธ์กัน อันนำมาซึ่งความขัดแย้งทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง บนฐานความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมในการถือครองที่ดินที่สั่งสมมาอย่างยาวนาน

บางกอกทันการณ์ฉบับนี้ เรามาทำความเข้าใจร่างกฎหมายภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งเป็นแนวทางการจำกัดการถือครองที่ดิน โดยอาศัยมาตรการด้านภาษีเข้ามาเป็นกลไกบังคับใช้ เพื่อให้เกิดการใช้ที่ดินได้สมประโยชน์และมีประสิทธิภาพทั้งในเชิงเศรษฐกิจและสังคม ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2553 ที่ได้เห็นชอบในหลักการการจัดทำกฎหมายภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามที่กระทรวงการคลังเสนอให้พิจารณาเพื่อใช้แทนพระราชบัญญัติ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน และพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ทั้งหมด ซึ่งกำลังอยู่ในขั้นตอนเสนอร่างกฎหมายดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา ก่อนจะเสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรต่อไป

ที่มาของร่างพ.ร.บ. ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

ร่าง พ.ร.บ. ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เริ่มจัดทำหลักการมาตั้งแต่ปี 2537 เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและใช้ประโยชน์จากที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้แทนพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน และ พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน การจัดเก็บภาษีตามกฎหมายทั้งสองฉบับไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ประกอบกับการประเมินภาษีตามกฎหมายทั้งสองฉบับไม่สอดคล้องกัน เนื่องจากภาษีโรงเรือนและที่ดินคิดคำนวณจากค่ารายปีของโรงเรือน

ส่วนภาษีบำรุงท้องที่ที่คิดคำนวณจากราคากลางของที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดราคาปานกลางของที่ดินสำหรับประกอบภาษีบำรุงท้องที่ ตลอดจนขั้นตอนการดำเนินการและการปฏิบัติการมีความแตกต่างกัน ดังนั้นจึงสมควรยกเลิกกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าว และให้ใช้กฎหมายว่าด้วยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างแทน โดยประเมินฐานภาษีจากมูลค่าทั้งหมดของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง

ทั้งกำหนดให้ทุกคนต้องเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ถือครอง โดยมีฐานภาษีที่มีอัตราต่างกันไปตามขนาดและมูลค่าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างนั้นๆ ขณะที่อัตราภาษีนั้นจะกำหนดเพดานไว้ตามการใช้ที่ดิน (ตารางประกอบ อัตราภาษี)

■ อัตราภาษี :

1. อัตราทั่วไป ไม่เกินร้อยละ 0.5
2. ที่อยู่อาศัยที่ไม่ประกอบการเชิงพาณิชย์ ไม่เกินร้อยละ 0.1
3. ที่เกษตรกรรม ไม่เกินร้อยละ 0.01
4. ที่ดินที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าให้เก็บภาษีอัตราทั่วไป แต่หากยังไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์อีกให้เสียภาษีเพิ่มอีก 1 เท่าในทุก 3 ปี แต่ไม่เกินร้อยละ 2 ต่อปีของฐานภาษี

กรณีการลดหรือยกเว้นภาษี

ปัจจุบันยังไม่มีข้อกำหนดรายละเอียด ต้องรอให้กฎหมายแม่ผ่านไปก่อน ร่างกฎหมายใหม่ได้กำหนดให้มีการลดหรือยกเว้นภาษี ในกรณีดังนี้

(1) กรณีที่ดิน และสิ่งปลูกสร้างได้รับความเสียหายมาก หรือถูกทำลายให้เสื่อมสภาพด้วยเหตุพ้นวิสัยที่จะป้องกันได้โดยทั่วไปเช่นเดียวกับกฎหมายภาษีบำรุงท้องที่ปัจจุบัน

(2) กรณีที่มีเหตุทำให้ที่ดินได้รับความเสียหาย หรือทำให้สิ่งปลูกสร้างถูกรื้อถอน หรือทำลายหรือชำรุดเสียหายจนต้องทำการซ่อมแซมในส่วนสำคัญเช่นเดียวกับภาษีโรงเรือน และที่ดิน

(3) กรณีผู้เสียภาษีมียากที่ดิน สิ่งปลูกสร้างที่ถือครองอยู่ทั้งหมดในเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เพียงเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยของตน และทรัพย์สินดังกล่าวมีมูลค่าไม่เกินมูลค่าตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา ให้ผู้เสียภาษีนั้นได้รับการยกเว้นภาษีสำหรับที่อยู่อาศัยดังกล่าว

(4) ให้ยกเว้นภาษีให้แก่เกษตรกรที่ใช้ที่ดิน และสิ่งปลูกสร้างของตนเพื่อประกอบเกษตรกรรมเป็นการทั่วไป ไม่เกินมูลค่าที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาการแก้ไขปัญหาการลด และยกเว้นภาษี

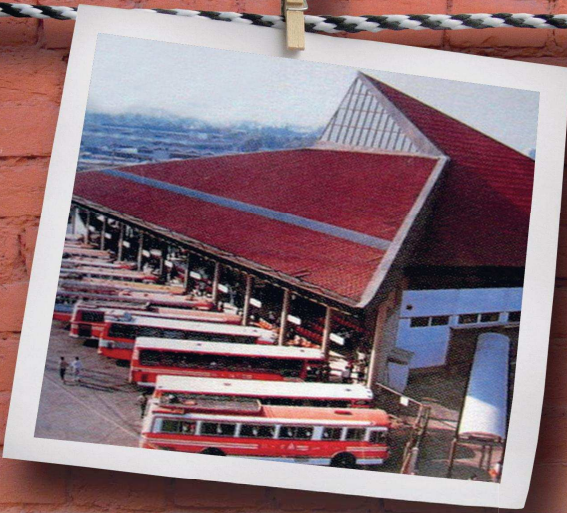
กลไกเพิ่มบทบาทและรายได้อปท.

กฎหมายภาษีที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง ได้เพิ่มเติมข้อกำหนดบางประการ โดยมีสาระสำคัญกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีอำนาจในการจัดเก็บภาษีดังกล่าว รวมทั้งกำหนดให้การดำเนินการต่างๆ เกี่ยวกับจัดเก็บภาษีสอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยจะทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างสถานะการคลังของท้องถิ่นและสามารถนำเงินภาษีที่จัดเก็บได้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ตามความต้องการอย่างแท้จริงในท้องถิ่นนั้นๆ ทั้งยังก่อให้เกิดกระบวนการรับผิดชอบระหว่างผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชน อันจะนำมาซึ่งการสร้างกระบวนการประชาธิปไตยและการตรวจสอบภาคประชาชนระดับท้องถิ่นให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

หากพ.ร.บ. ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมีผลบังคับใช้จะเป็นกลไกที่เข้ามาผลักดันให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มที่ดินที่ถูกทิ้งร้าง กระตุ้นให้เจ้าของที่ดินเร่งนำที่ดินมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ลดการถือเพื่อเก็งกำไร เพราะเป็นการจัดเก็บภาษีที่ก้าวหน้า ใครมีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างมาก ก็ต้องจ่ายภาษีมาก และหากใครไม่ทำประโยชน์ในที่ดิน ก็ต้องจ่ายภาษีในปริมาณมากเช่นกัน ซึ่งจะเป็นการกระจายทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างเป็นธรรม และไม่เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจอีกต่อไป

สถานีหมอชิต... ศูนย์กลางเชื่อมมิตรภาพ จากเหนือจรดใต้

คงไม่เป็นการกล่าวเกินเลยที่จะบอกว่าสถานีขนส่งแห่งนี้ เปรียบเสมือนศูนย์กลางเชื่อมมิตรภาพแห่งการเดินทางจากเหนือจรดใต้ เมื่อ “หมอชิต” ขยายเส้นทางการเดินรถเพื่อรองรับนักเดินทางทุกทิศทั่วไทย ทั้งเหนือ-ใต้-ออก-ตก

ภาพที่คุ้นชินของคนทั่วไป เมื่อนึกถึง “สถานีหมอชิต” คือความคับคั่งหลังไหลของผู้คน โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลที่จะเดินทางสู่ต่างจังหวัดในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในเส้นทางสายหลักบนถนนพหลโยธิน และถนนมิตรภาพ

แต่ ณ ปัจจุบัน ด้วยกาลเวลาที่เปลี่ยนแปลง และปริมาณของผู้คนที่เพิ่มมากขึ้น การอพยพย้ายถิ่นฐานจากภูมิภาคหนึ่งสู่ภูมิภาคหนึ่ง เป็นปัจจัยสู่ความต้องการจุดเชื่อมต่อในการเดินทาง ไป-มา ที่สามารถรองรับและให้เกิดความสะดวกสบายยิ่งขึ้น ซึ่งล่าสุดได้เพิ่มบริการเดินรถไปยังภูเก็ต หาดใหญ่ และสมุย ให้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการเดินทาง

ย้อนอดีตที่มาของคำว่า “หมอชิต”

ก่อนปี พ.ศ. 2497 การเดินทางคมนาคมในอดีตด้วยรถโดยสารประจำทาง ไม่มีจุดต้นทาง-ปลายทางหรือเส้นทางเดินรถที่แน่นอน อาศัยความต้องการของผู้ที่โดยสารมาในรถหรือตัวเจ้าของรถเป็นสำคัญ ทั้งไม่มีสถานีขนส่งที่หยุดหรือจอดเป็นประจำ จะมีก็เพียง**ท่าจอดรถโดยสาร** แต่ละเส้นทางที่ใช้กันเป็นประจำจนเป็นที่รับรู้กันของผู้คนที่อาศัยเส้นทางนั้นๆ

ที่มาของสถานีหมอชิตนั้น เล่าขานกันว่า เป็นชื่อเรียกที่ติดปากกันมาของผู้คนที่ใช้พื้นที่บริเวณนั้นเป็นท่าจอดรถโดยสาร ซึ่งแต่เดิมเป็นที่รกร้างว่างเปล่า เมื่อเกิดเป็นจุดถ่ายเทผู้คนที่สำคัญๆ ไปมา จึงมีคนนำข้าวของมาซื้อขายแลกเปลี่ยนในย่านนั้น จนขยายเป็นตลาดซื้อขายสินค้า โดยมีสินค้าที่ขายดีในยุคนั้นคือ ยานต์ดู ของนายชิต นภาศัพท์ ซึ่งมีพื้นเพเป็นคนจังหวัดชลบุรี มาทำงานที่เติกเฮงหยู (โอสถสภา) ต่อมาออกมาเปิดห้างขายยาของตัวเอง ชื่อห้างขายยาตรามังกร ปทุมธานีดูสูตรของบรรพบุรุษ และมีชื่อเสียงมากในปลายรัชสมัยรัชกาลที่ 6 ความโด่งดังของห้างขายยานายชิต ทำให้ผู้ใช้ท่ารถโดยสารนั้นใช้เป็นจุดสังเกตในการเรียกสถานที่ในย่านนั้น

www.rottourthai.com

Scanned by Phong

www.rottourthai.com

Scanned by Phong

หมอชิต สถานีเดินรถอย่างเป็นทางการ

จาก “ท่ารถ” เปลี่ยนมาเป็นสถานีขนส่งผู้โดยสารภายหลังการพระราชกฤษฎีกาโดยกระทรวงคมนาคมได้ออกกฎหมายเรียกว่าพระราชบัญญัติการขนส่ง พ.ศ. 2497 เพื่อควบคุมจัดระเบียบการขนส่งทางถนนโดยเฉพาะ และได้จัดตั้งกรมการขนส่งทางบกเป็นหน่วยงานรองรับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ภายใต้กฎหมายดังกล่าว ซึ่งในบทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้ได้ให้อำนาจกรมการขนส่งทางบก ที่จะดำเนินการจัดให้มีสถานีขนส่งผู้โดยสารขึ้น และได้จัดตั้งสถานีขนส่งผู้โดยสารในเขตกรุงเทพมหานครขึ้น 3 แห่งแรกของประเทศไทยพร้อมกันเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2503 หนึ่งในนั้นคือ **สถานีขนส่งสายเหนือและสายตะวันออกเฉียงเหนือ (หมอชิต)** นับแต่นั้นมา

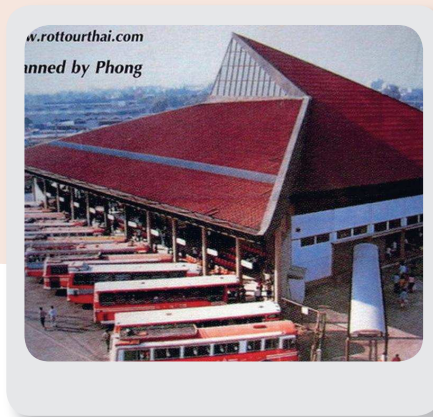
อีกสองสถานีคือ **สถานีขนส่งสายตะวันออก (บางเขน)** และ**สถานีขนส่งสายใต้ (ขนส่งสายใต้)**

www.rottourthai.com
Scan by Phong

www.rottourthai.com
Scanned by Phong

จาก 1 สู่ 2 รอยต่อการเดินทางของสถานีหมอชิด

สถานีขนส่งสายเหนือและสายตะวันออกเฉียงเหนือ หรือที่ยังคงเรียกว่าสถานีหมอชิดอยู่เช่นเดิม ใช้พื้นที่เดิมบนถนนพหลโยธินต่อมาอีกกว่า 30 ปี กระทั่งเมื่อปี พ.ศ. 2536 กรุงเทพมหานคร โดยร้อยเอก กฤษฏา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา และพันเอกวินัย สมพงษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมในขณะนั้น ขอความร่วมมือกรมการขนส่งทางบก และ บขส. เพื่อพัฒนาการใช้ประโยชน์พื้นที่ที่ตลาดหมอชิด (สถานีขนส่งแห่งเดิม) ในการจัดสร้างโรงจอดรถและซ่อมบำรุงรถไฟฟ้าระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ (B.T.S)

กรมการขนส่งทางบก และบริษัทขนส่ง จำกัด (บขส.) จึงได้ย้ายสถานีขนส่งผู้โดยสารภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง จากตลาดหมอชิด มาเข้าพื้นที่ของการรถไฟแห่งประเทศไทย จำนวนพื้นที่ 72 ไร่ 2 งาน 92 ตารางวา บริเวณ ถ.กำแพงเพชร 2 แขวงลาดยาว เขตจตุจักร โดยใช้ ชื่อที่ทำการว่า สถานีขนส่งผู้โดยสารหมอชิด 2 (หมอชิดใหม่) ซึ่งเปิดใช้อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2541 เป็นต้นมา เพื่อเป็น สถานีต้นทางและปลายทางของรถโดยสารที่จะเดินทางไปยังภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออก และปัจจุบันได้ขยายการให้บริการสู่ภาคใต้แล้วในบางเส้นทาง

ในอนาคตอันใกล้ การเปลี่ยนแปลงของสถานีขนส่งแห่งนี้ อาจเกิดการขยายครั้งใหม่อีกครั้ง เพื่อลดปัญหาด้านการจราจรบนถนนกำแพงเพชรที่คับแคบลงในปัจจุบัน

ขอขอบคุณข้อมูล : กรมการขนส่งทางบก

ที่มาของภาพ :

<http://www.oknation.net/blog/print.php?id=522117>

<http://www.oknation.net/blog/tawan999/2009/11/10/entry-1>

<http://atcloud.com/stories/54785>

ตลาดสินค้าล่วงหน้า กลไกซื้อ-ขายบนหลักประกัน ความเสี่ยงด้านราคา

ประเทศไทยจัดว่าเป็นประเทศลิกธรม มีผลผลิตทางการเกษตรเป็นแหล่งรายได้หลักของคนในประเทศ ทั้งเป็น
อู่ข้าว อู่ນ้ำ ผลิตสินค้าอาหารป้อนคนทั่วโลก แต่ภาคเกษตรกลับต้องแบกรับความผันผวนจากปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
มากมาย อาทิ สภาพดินฟ้าอากาศที่เปลี่ยนแปลงจากภาวะอุณหภูมิโลกที่สูงขึ้น นโยบายภาครัฐ ตลอดจนราคาในตลาดโลก
ทำให้นักเกษตรกรผู้ผลิตต้องยอมรับสภาพตามราคาตลาดที่ตนไปไม่ได้กำหนดขึ้น

การบริหารจัดการความเสี่ยงด้านราคาให้ภาคเกษตร
สามารถดำเนินการได้ด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Futures
Contract) ซึ่งจัดเป็นเครื่องมือสำหรับการลงทุน หรืออนุพันธ์ชนิดหนึ่ง
และมีการซื้อขายกันอย่างแพร่หลายในตลาดล่วงหน้าทั่วโลก
โดยมูลค่าของสัญญาซื้อขายนั้น จะมีค่าเท่ากับราคาของทรัพย์สิน
อ้างอิง ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคต สำหรับในประเทศไทย
มีตลาดซื้อขายสัญญาหรือตลาดสินค้าล่วงหน้าสองตลาดด้วยกัน
คือ ตลาดอนุพันธ์แห่งประเทศไทย (TFEX) เป็นศูนย์กลางการซื้อขาย
อนุพันธ์เกี่ยวกับตราสารทุน ตราสารหนี้ และสินค้าโภคภัณฑ์
ประเภทอื่นๆ อาทิ ทองคำ น้ำมันดิบ อัตราแลกเปลี่ยนและตลาด
สินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET) เป็นศูนย์กลาง
ในการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า อาทิ ข้าว ยางพารา และ
มันสำปะหลัง เป็นต้น

ความสำคัญของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (The
Agricultural Futures Exchange of Thailand : AFET) จัดตั้งขึ้น
ตามพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542
โดยเปิดดำเนินการซื้อขายสินค้าเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2547
ในสินค้าประเภทยางแผ่นรมควันชั้น 3 หรือ RSS3 Futures เป็น
ประเภทแรก กระทั่งปัจจุบันได้จัดให้มีการซื้อขายล่วงหน้าสินค้า
เกษตรใน 3 ประเภท ได้แก่ ยางพารา ข้าว และมันสำปะหลัง

สินค้าเกษตรที่มีการซื้อขายล่วงหน้าในปัจจุบัน

1. ยางแผ่นรมควันชั้น 3	เริ่มซื้อขายเมื่อ 28 พ.ค. 2547
2. มันสำปะหลังเส้น	เริ่มซื้อขายเมื่อ 18 ส.ค. 2549
3. ข้าวขาว 5%	เริ่มซื้อขายเมื่อ 2 เม.ย. 2550
4. ข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2	เริ่มซื้อขายเมื่อ 14 ก.ค. 2551

ที่มา : ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย

สินค้าเกษตรที่มีการซื้อขายในตลาดสินค้าล่วงหน้าใน
ต่างประเทศปัจจุบัน มีมากมายชนิด อาทิ ข้าวโพด ข้าวสาลี
ถั่วเหลือง กาแฟ น้ำมันปาล์มดิบ ยางพารา ข้าว กุ้ง วัว หมู
เนื้อไก่ โกโก้ ฝ้าย น้ำส้ม ไหม เนย ไข่ ไม้แปรรูป ขนแกะ ฯลฯ
ในแต่ละชนิดมีตลาดหลักๆ ที่ใช้อ้างอิงราคา (ตารางประกอบ)

ตลาดสินค้าล่วงหน้าสำหรับผู้ค้านิยมซื้อขายและใช้อ้างอิงราคา

CBOT /CME (Chicago Board of Trade/ Chicago Mercantile Exchange)	ข้าวโพด ข้าวสาลี ถั่วเหลือง
CME (Chicago Mercantile Exchange)	เนยและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับนม
NYBOT (New York Board of Trade)	น้ำตาลทรายดิบ
LIFFE (London International Financial Futures and Options Exchange)	น้ำตาลทรายขาว และ กาแฟ
TOCOM (Tokyo Commodity Exchange)	ยางพารา
SICOM (Singapore Commodity Exchange)	ยางพารา
MDX (Malaysia Derivatives Exchange)	น้ำมันปาล์มดิบ

ที่มา : ดร.พิรพล ประเสริฐศรี

ประโยชน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ :

- เป็นเครื่องมือให้ผู้ประกอบการใช้ในการบริหารความเสี่ยงด้านราคา (**Hedging Tool**) ช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตร อาทิ เกษตรกร ผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตร อุตสาหกรรมแปรรูป สามารถบริหาร และจัดการความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของราคาได้ด้วยตนเอง ตลอดจนการกำหนดนโยบายภาครัฐต่อการสนับสนุนด้านการเกษตร

- เป็นเครื่องมือในการค้นหาราคาในอนาคต (**Price Discovery**) โดยสามารถรู้ราคาในอนาคตที่ตนต้องการซื้อหรือขาย เนื่องจากข้อมูลการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าเป็นราคาที่เกิดจากอุปสงค์และอุปทานของสินค้าชนิดนั้นๆ ในอนาคต ในระยะ 6-24 เดือนข้างหน้า

ทั้งเป็นข้อมูลที่เปิดเผย มีการเผยแพร่ผ่านสื่อสาธารณะ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อความสามารถในการวางแผนการผลิตให้เกิดประสิทธิภาพ ลดต้นทุนในการดำเนินงานของธุรกิจภาคเกษตร ซึ่งจะเกิดผลดีต่อผู้บริโภค ผู้ประกอบการในประเทศ และระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทย

มิติใหม่ทางการลงทุน :

บทบาทในการเป็นเครื่องมือเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาสินค้าให้กับภาคเกษตรแล้ว ตลาดสินค้าล่วงหน้ายังมีจุดที่น่าสนใจที่แตกต่างกับการลงทุนในตลาดอื่นสำหรับนักลงทุนผู้แสวงหาผลกำไรจากส่วนต่างราคา

ประการแรก คือ ขนาดของเงินลงทุน การลงทุนในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า นักลงทุนเพียงแต่ชำระเงินประกัน (Margin) ในอัตราที่เป็นร้อยละของขนาดของสินค้าเกษตรที่จะทำการซื้อขายเท่านั้น

ประการที่สอง คือ การลงทุนในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า นั้น ผลกำไรของนักลงทุนขึ้นอยู่กับสถานะ (Open Position) ของนักลงทุนเปรียบเทียบกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงของราคา ณ วันปิดสถานะ (Offset Position) ทั้งนี้ นักลงทุนที่มีสถานะซื้อล่วงหน้า (Long Position) จะได้กำไรเมื่อราคาสินค้ามีการปรับตัวสูง และขาดทุนเมื่อราคาสินค้าปรับตัวลดลง ในทางกลับกัน นักลงทุนที่มีสถานะขายล่วงหน้า (Short Position) จะได้กำไรเมื่อราคาสินค้ามีการปรับตัวลดลง และขาดทุนเมื่อราคาสินค้าปรับตัวสูงขึ้น

ข้อแตกต่างของการลงทุนในตลาดล่วงหน้าและตลาดหลักทรัพย์

	ตลาดล่วงหน้า (Futures Market)	ตลาดหลักทรัพย์ (Stock Market)
สินค้า	สัญญาซื้อขายล่วงหน้า	หุ้นของบริษัทต่างๆ
จำนวนสัญญา/หุ้น	จำนวนสัญญาล่วงหน้าที่ซื้อขายมีไม่จำกัด ขึ้นกับความต้องการของผู้ซื้อและผู้ขาย	จำนวนหุ้นมีปริมาณจำกัด
มูลค่าสัญญา/หุ้น	ขึ้นกับอุปสงค์ (Demand) และ อุปทาน (Supply) ของสินค้า อ้างอิง	ขึ้นกับผลประกอบการของบริษัทและปัจจัย พื้นฐานของอุตสาหกรรม
อายุของสัญญา	มีวันหมดอายุที่จะครบกำหนดส่งมอบแน่นอน	ไม่มีอายุการถือครอง
วิธีการลงทุน	ขายก่อนหรือซื้อก่อนก็ได้	ต้องซื้อก่อนจึงจะขายได้
เงินลงทุน	วางเงินประกัน	จ่ายเต็มจำนวน

ที่มา : ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย

กลไก ขั้นตอนและกฎเกณฑ์การซื้อขาย

ข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า เป็นรูปแบบของสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เป็นมาตรฐานซึ่งมีการกำหนดเงื่อนไขที่สำคัญบางประการไว้ โดยคู่สัญญาจะตกลงทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้ากันภายใต้กรอบเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้แล้วเท่านั้น โดยสำนักหักบัญชีจะรับประกันการซื้อขายที่เกิดขึ้นโดยจะทำหน้าที่เป็นผู้ซื้อให้ผู้ขายและผู้ขายให้ผู้ซื้อ เพื่อให้คู่สัญญาเกิดความมั่นใจว่าจะได้รับการปฏิบัติตามสัญญาอย่างเคร่งครัด

ขั้นตอนการซื้อขายเมื่อผู้ซื้อและผู้ขายตัดสินใจแล้วว่าจะเข้ามาซื้อขายในตลาดสินค้าล่วงหน้า จะต้องเปิดบัญชีกับบริษัทนายหน้า (Broker) ที่เป็นสมาชิกของตลาดสินค้าล่วงหน้า และได้รับใบอนุญาตในการประกอบธุรกิจจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ (ก.ล.ด.) อย่างถูกต้อง หลังจากเปิดบัญชีและวางเงินประกันเพื่อเป็นหลักประกันในการซื้อขายแล้ว ผู้ซื้อและผู้ขายสามารถส่งคำสั่งเพื่อทำการซื้อขายผ่านบริษัทโบรกเกอร์ที่ตนเองได้เปิดบัญชีไว้เท่านั้น

ในการสั่งซื้อหรือขายนั้น ผู้ซื้อและผู้ขายสามารถเลือกวิธีการส่งคำสั่งได้หลายช่องทางได้แก่ สั่งซื้อหรือขายโดยตรง สำนักงานของบริษัทตัวแทน สั่งซื้อหรือขายผ่านโทรศัพท์ สั่งซื้อหรือขายผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (Internet Trading) โดยระบบซื้อขายล่วงหน้าผ่านอินเทอร์เน็ตของ AFET เรียกว่า AFET Direct

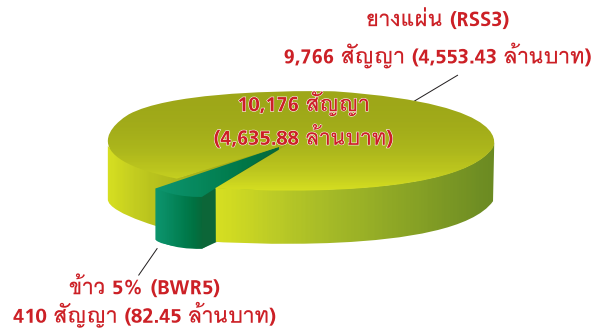
ภาวะตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า ณ ปัจจุบัน

นับจากวันเริ่มเปิดให้มีการซื้อขายล่วงหน้า หรือ Futures Trading ในสินค้ายางแผ่นรมควันชั้นสาม (Ribbed Smoked Sheet No.3) หรือ RSS3 Futures โดยมีปริมาณการซื้อขาย (Volumes) ในวันนั้นที่ 44 สัญญา มูลค่าการซื้อขาย (Value) ประมาณ 12 ล้านบาท

ปัจจุบันจากตัวเลขล่าสุดปริมาณการซื้อขายสินค้าล่วงหน้าในเดือนพฤษภาคม 2553 มีทั้งสิ้น 10,176 สัญญา หรือเฉลี่ย 636 สัญญา/วัน คิดเป็นมูลค่าการซื้อขาย 4,635.88 ล้านบาท เป็นการซื้อขายผ่านอินเทอร์เน็ต 2,279 สัญญา

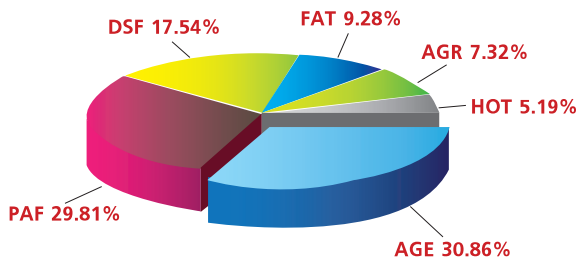
ความผันผวน (Volatility) ของราคาสินค้าเกษตรล่วงหน้า ยางแผ่นรมควันชั้น 3 มีความผันผวน 27.41% ในขณะที่ข้าวขาว 5% มีความผันผวน 21.81% ข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 มีความผันผวน 4.93% และมันสำปะหลังเส้นมีความผันผวน 8.75%

ที่มา : ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย

AFET Most Active Contracts			
Contract	31-May-10	Changes	% Changes
RSS3 (Dec10)	98.80	-1.45	-1.46%
BWR5 (Jun10)	13.00	-0.44	-3.48%
BHMR (Jun10)	28.05	-1.10	-3.85%
TC (Jun10)	6.10	0.15	2.49%

ปริมาณการซื้อขายสูงสุดของบริษัทสมาชิก AFET (ประจำเดือนพฤษภาคม 2553)

ที่มา : ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย

ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้านับว่าเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่เข้ามาเสริมกลไกการซื้อขายสินค้าที่มีอยู่เดิม (ตลาดสินค้าจริง) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับตลาดสินค้าเกษตรทั้งระบบ ทั้งยังเปิดมิติการลงทุนใหม่ให้กับนักบริหารเงินลงทุนที่ใส่ใจในความผันผวนของราคาสินค้าเกษตร

เกร็ดความรู้ :

ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าถือกำเนิดขึ้นครั้งแรกที่โอซาก้า ประเทศญี่ปุ่น เรียกว่าตลาดข้าวโดจิม่า (Dojima Rice Market) หรือรู้จักกันในนามของ Cho-ai-Mai (โช-เอ-ไม) แปลเป็นอังกฤษว่า “rice trade on book” ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยว่า “การซื้อขายบนกระดาน” ในรัชสมัยของ โชกุนโตกูงาวะ ปี ค.ศ.1730 (ราวปี พ.ศ. 2273 ตรงกับไทยในสมัยรัชกาลของ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท้ายสระหรือ 37 ปี ก่อนไทยจะเสียกรุงศรีอยุธยาให้แก่พม่าครั้งที่ 2) สินค้าที่ซื้อขายกันนี้เรียกกันว่า Rice Ticket คล้ายคลึงกับสัญญามาตรฐานที่ทำการซื้อขายกันในปัจจุบัน เว้นแต่สมัยนั้นจะไม่อนุญาตให้มีการส่งมอบ-รับมอบสินค้ากันจริง (เมื่อสัญญาครบกำหนด) ในช่วง ปี 1851 เศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา กำลังขยายตัว ตลาดหอการค้าแห่งชิคาโก Chicago Board of Trade (CBOT) ได้ถือกำเนิดขึ้น จากการร่วมมือกัน

ของกลุ่มพ่อค้าในเมืองชิคาโก รัฐอิลลินอยส์ สินค้าชนิดแรกที่มีสัญญาซื้อขายคือ ข้าวโพด (Corn) รูปแบบการซื้อขายล่วงหน้าจากตลาดแห่งนี้ได้วิวัฒนาการต่อมาและได้รับการยกให้เป็นแม่แบบของการซื้อขายสินค้าล่วงหน้าในตลาดต่างๆ ทั่วโลก

(ที่มา : ดร.พีรพล ประเสริฐศรี)

ประกันวินาศภัย หลักประกันความเสี่ยง ในทรัพย์สิน

ผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบของบ้านเมืองที่เกิดขึ้น นับว่าเป็นอุทาหรณ์ให้พ่อค้าแม่ขาย
ชาวบ้านร้านค้า เมื่อต้องเผชิญกับสิ่งที่ไม่เคยคาดคิดว่าจะเกิดขึ้นใกล้ตัวมาก่อน

บางรายสูญเสียโอกาสทางเศรษฐกิจระยะสั้น ขณะที่บางรายอาจจำต้องสูญเสียโอกาสทางเศรษฐกิจถาวรหรือกึ่งถาวร เมื่อชีวิตและทรัพย์สินตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่มีความเสี่ยงต่อการสูญเสียได้ทุกขณะ

และต้องยอมรับกันว่า พ่อค้าแม่ขาย และผู้ประกอบการรายย่อย ซึ่งเป็นฐานรากทางเศรษฐกิจของประเทศ ส่วนใหญ่ใช้ที่อยู่อาศัยเป็นสถานประกอบการเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว

ดังนั้นเมื่อแหล่งสร้างรายได้และที่อยู่อาศัย อยู่ในที่แห่งเดียวกัน ความสูญเสียที่เกิดขึ้นย่อมทวีคูณ การตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจจะป้องกันได้ และความเสี่ยงที่ไม่อาจป้องกันได้ หรือคาดไม่ถึง จึงเป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึงและเรียนรู้ที่จะหาทางป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้นั้น

การประกันภัยบ้านและสถานประกอบการเป็นวิธีที่สามารถช่วยบรรเทาความเสียหาย หากมีเหตุการณ์อันไม่พึงปรารถนาเกิดขึ้นกับบ้านที่อยู่อาศัย หรือกิจการที่นำมาซึ่งรายได้ ในการดำรงชีพ

บ้าน หนึ่งในความคุ้มครอง ภายใต้ประกันวินาศภัย

ประกันวินาศภัย (Non-life Insurance) คือ การที่ผู้รับประกันภัยทำสัญญายินยอมที่จะชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือชดใช้เงินจำนวนหนึ่งในกรณีที่เกิดความเสียหายเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เอาประกันภัย โดยที่ผู้เอาประกันภัยตกลงจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยให้แก่ผู้รับประกันภัย มี 4 ประเภท คือ

1. **ประกันอัคคีภัย**
2. **การประกันภัยรถยนต์**
3. **การประกันภัยทางทะเลและขนส่ง**
4. **การประกันภัยเบ็ดเตล็ด**

ประกันอัคคีภัย หรือที่เรียกกันว่าประกันไฟนั้น เป็นการประกันประเภทหนึ่งที่มีวัตถุประสงค์ที่เอาประกันภัยเป็นตัวทรัพย์สินโดยตรงไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะเป็นสิ่งหามทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์ ประเภทสิ่งปลูกสร้างก็ตาม ย่อมสามารถที่จะเอาประกันอัคคีภัยได้ทั้งสิ้น ภัยที่เกิดขึ้นที่ที่อยู่อาศัยมักจะเกิดจากเพลิง การประกันอัคคีภัยสำหรับที่อยู่อาศัยจึงถูกจัดทำขึ้นเพื่อให้ความคุ้มครองเฉพาะผู้เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยให้ได้รับประโยชน์จากการทำประกันอัคคีภัยให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงภัยของตน

ความคุ้มครองพื้นฐานตามกรมธรรม์ประกันอัคคีภัย

การประกันอัคคีภัยให้ความคุ้มครองความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อทรัพย์สินจากภัยพื้นฐานต่างๆ ดังนี้

1. ไฟไหม้

2. ไฟผ่า

3. แรงระเบิดของแก๊ส ที่ใช้สำหรับทำแสงสว่างหรือประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัยเท่านั้น แต่ไม่รวมถึงความเสียหายจากการระเบิดของแก๊สจากแผ่นดินไหว

4. ความเสียหายเนื่องจากภัยเพิ่มเติมที่ระบุไว้ชัดเจนในกรมธรรม์ประกันภัย

นอกเหนือจากภัยพื้นฐานที่ได้รับความคุ้มครองภายใต้กรมธรรม์ประกันอัคคีภัยแล้ว ผู้เอาประกันภัยสามารถเลือกซื้อภัยเพิ่มเติมอื่นๆ ได้ตามความเสี่ยงภัยที่มีอยู่ ได้แก่ ภัยลมพายุ ภัยจากลูกเห็บ ภัยระเบิด ภัยอากาศยาน ภัยจากยวดยานพาหนะ ภัยจากคว้น ภัยแผ่นดินไหว ภัยน้ำท่วม ภัยเนื่องจากน้ำ ภัยจลาจลและนัดหยุดงาน ภัยจากการกระทำอย่างป่าเถื่อน หรือการกระทำอันมีเจตนาร้าย ภัยเกิดขึ้นเองตามปกติวิสัย มีการลุกไหม้หรือการระเบิด ภัยเกิดขึ้นเองตามปกติวิสัย และ/หรือไม่มีการลุกไหม้ หรือการระเบิด และภัยต่อเครื่องไฟฟ้า โดยจ่ายเบี้ยประกันภัยเพิ่มไม่มากนัก

ความคุ้มครองความเสียหายที่สืบเนื่องจากไฟไหม้

ความเสียหายที่สืบเนื่องจากไฟ หมายถึง ความเสียหายอันเป็นผลมาจากไฟไหม้ แม้ว่าความเสียหายบางประเภทจะไม่ได้เกิดขึ้นโดยตรงจากไฟไหม้ก็ตาม จะได้รับความคุ้มครองภายใต้กรมธรรม์ประกันอัคคีภัยได้แก่

1. ความเสียหายที่เกิดจากน้ำที่ใช้ดับไฟหรือสารดับเพลิงอื่นๆ ที่ใช้ดับไฟ เช่น ทรัพย์สินที่อยู่ใกล้เคียงต้องถูกฉีดน้ำทำให้เปียกและเสียหาย เป็นต้น

2. ความเสียหายอันเกิดจากเจ้าหน้าที่ดับเพลิง เช่น เจ้าหน้าที่ที่ต้องทุบกระจก เพื่อกрыทางเข้าไปดับเพลิง หรือเจ้าหน้าที่ดับเพลิงขึ้นไปยืนบนคาน้ำฟ้าของอาคารที่ยังไม่ถูกไฟไหม้ เพื่อฉีดน้ำเข้าไปในอาคารที่ถูกไฟไหม้ทำให้กระเบื้องแตก เป็นต้น

3. ความเสียหายที่ถูกระเบิดเพื่อป้องกันมิให้ไฟขยายตัวต่อไป

4. ความเสียหายจากคว้น หรือการถูกลงจนเกรียมด้วยความร้อนจากไฟ

5. ความเสียหายที่เกิดจากสิ่งของที่พังของกำแพง หรือการหล่นลงมาของชิ้นส่วนอาคารที่ถูกไฟไหม้ เช่น ไฟไหม้กำแพงข้างอาคารแล้วหล่นลงมาทับเอาทรัพย์สินที่เอาประกันภัยเสียหาย เป็นต้น

6. ทรัพย์สินที่สูญหายขณะเกิดไฟไหม้หรือหลังจากเกิดไฟไหม้

การกำหนดจำนวนเงินเอาประกันภัย

เพื่อให้การซื้อประกันอัคคีภัยได้รับความคุ้มครองสูงสุดตามเงื่อนไขกรมธรรม์ ควรกำหนดจำนวนเงินเอาประกันภัยให้มีมูลค่าใกล้เคียงกับทรัพย์สินที่จะทำประกันภัย ไม่ควรสูงกว่า (Over Insured) หรือต่ำกว่า (Under Insured) มูลค่าที่แท้จริงในขณะนั้น เนื่องจากจะทำให้ผู้เอาประกันภัยเสียประโยชน์

การทำประกันภัยไว้ด้วยจำนวนเงินเอาประกันภัยที่สูงกว่ามูลค่าที่แท้จริงนั้น เมื่อเกิดไฟไหม้อาคารทั้งหลัง บริษัทประกันภัยจะจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้สูงสุดไม่เกินมูลค่าที่แท้จริงเท่านั้น จึงเท่ากับว่าผู้เอาประกันภัยได้จ่ายเบี้ยประกันภัยมากเกินไปกว่าที่ควรจ่าย ในกรณีที่กำหนดจำนวนเงินเอาประกันภัยไว้ต่ำกว่ามูลค่าที่แท้จริงนั้น หากเกิดความเสียหายขึ้นจะทำให้ผู้เอาประกันภัยได้รับค่าสินไหมทดแทนไม่เต็มจำนวนและเป็นภาระแก่ผู้เอาประกันภัยที่จะต้องชดเชยความเสียหายส่วนที่เหลือเอง

ขั้นตอนในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน

เมื่อเกิดความเสียหายขึ้น สิ่งที่ทำประกันภัยไว้จะต้องปฏิบัติ ดังนี้

1. แจ้งให้บริษัทที่ได้ทำประกันไว้ทราบทันที และต้องส่งหลักฐานและเอกสารภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่เกิดความเสียหาย โดยทำเป็นหนังสือแจ้งรายละเอียดของทรัพย์สินที่เสียหายและจำนวนเงินค่าเสียหายของทรัพย์สินนั้นโดยละเอียดเท่าที่จะทำได้ตามราคาในเวลาที่เกิดการสูญเสียหรือเสียหาย และรายการประกันภัยอื่นๆ ถ้ามี

2. ต้องแสดง หรือจัดหาพยานหลักฐานต่างๆ ข้อพิสูจน์ และข้อความเกี่ยวกับการเรียกร้อง และต้นเพลิงหรือสาเหตุที่ทำให้เกิดอัคคีภัยโดยค่าใช้จ่ายของตนเอง

3. ต้องรักษาทรัพย์สินที่ได้ทำประกันภัยไว้ ถึงแม้หลังเกิดความเสียหายแล้วซากทรัพย์สิน

จะไม่มีมูลค่าเลยก็ตาม เพื่อใช้เป็นหลักฐานแสดงถึงความเสียหายที่ได้รับ

ตารางคำนวณ ราคาประเมินค่าก่อสร้างอาคาร (บาท/ตารางเมตร) ปี 2552-2553

ลำดับ	ประเภทของอาคาร	คปท. (ไม่รวมฐานราก)		
		ต่ำ	ปานกลาง	สูง
01	อาคารบ้านไม้ 1 ชั้น (บ้านเดี่ยว)	7,384	8,673	10,605
02	อาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ (บ้านเดี่ยว)	7,336	9,577	12,704
03	อาคารบ้านพักอาศัย 1 ชั้น (บ้านเดี่ยว คสล.)	8,094	9,330	11,491
04	อาคารบ้านพักอาศัย 2 ชั้น (บ้านเดี่ยว คสล.)	7,132	10,619	13,360
05	อาคารบ้านพักอาศัย 3 ชั้น (บ้านเดี่ยว คสล.)	6,754	10,149	12,553
06	อาคารบ้านพักใต้ถุนสูง (บ้านเดี่ยว คสล.)	7,407	10,582	13,100
07	อาคารบ้านไม้ 1 ชั้น (บ้านสำเร็จรูป)	12,790	15,434	16,942
08	อาคารบ้านไม้ 2 ชั้น (บ้านสำเร็จรูป)	10,457	14,939	16,212
09	อาคารบ้านไม้ใต้ถุนสูง (บ้านสำเร็จรูป)	11,217	16,034	17,599
10	อาคารบ้านพักอาศัย 1 ชั้น (บ้านสำเร็จรูป คสล.)	8,211	10,339	11,457
11	อาคารพักอาศัย 4-5 ชั้น (อพาร์ทเมนต์)	7,058	9,191	10,431
12	อาคารพักอาศัย 6-9 ชั้น (อพาร์ทเมนต์)	7,339	10,984	13,168
13	อาคารบ้านแฝดชั้นเดียว	7,130	8,860	9,940
14	อาคารบ้านแฝด 2 ชั้นขึ้นไป	6,817	7,804	8,798
15	อาคารห้องแถวครึ่งตึกครึ่งไม้ 2 ชั้น	4,319	5,183	6,219
16	ทาวน์เฮาส์ 1 ชั้น	6,969	8,108	9,109
17	ทาวน์เฮาส์ 2 ชั้น	7,008	7,824	8,655
18	ทาวน์เฮาส์ 3 ชั้น	6,453	7,717	8,991
19	ทาวน์เฮาส์ 4 ชั้น	4,873	6,177	7,031
20	ทาวน์เฮาส์ 5 ชั้น	5,704	8,752	9,771
21	อาคารพาณิชย์ 2 ชั้น	5,694	6,978	8,373
22	อาคารพาณิชย์ 3 ชั้น	5,300	6,595	8,002
23	อาคารพาณิชย์ 4 ชั้น	4,848	5,912	7,095
24	อาคารพาณิชย์ 5 ชั้น	5,200	6,467	7,243
25	อาคารสำนักงาน 2-3 ชั้น	7,689	9,988	12,885
26	อาคารสำนักงาน 4-5 ชั้น	7,522	9,883	12,648
27	อาคารสำนักงาน 6-9 ชั้น	7,350	9,492	12,479
28	อาคารสำนักงาน 10-20 ชั้น	16,209	21,291	26,375
29	อาคารสำนักงาน 21-35 ชั้น	16,209	21,291	26,375
30	อาคารคอนโดมิเนียม ขนาดใหญ่ พื้นที่ 10,000 ตร.ม. (อาคารชุด) ตั้งแต่ 10 ชั้นขึ้นไป	13,998	17,904	21,810
31	อาคารที่จอดรถ 1-2 ชั้นบนดิน	6,405	6,881	7,310
32	ห้างสรรพสินค้า 1-3 ชั้น	10,116	10,797	12,666
33	ห้างสรรพสินค้า สูงเกิน 3 ชั้น	10,432	11,669	15,016
34				
35	อาคารโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่พื้นที่ 10,000 ตร.ม. ขึ้นไป	7,688	8,866	10,823
36	อาคารโรงสีเก่า	2,039	2,489	2,725
37	อาคารโรงสีใหม่	3,564	4,989	7,491
38	อาคารโกดังเก็บของ (ช่วงเสา ไม่เกิน 6 ม.)	3,184	3,661	4,207
39	อาคารโกดังเก็บของ (ช่วงเสา เกินกว่า 6 ม.)	4,038	5,579	6,172

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (<http://www.oic.or.th/th/insurance/index3.php>)

สายด่วน 1555 ศูนย์รับเรื่องร้องทุกข์ ของคนกรุง

ปริมาณและความหลากหลายของคนกรุง นำมาซึ่งปัญหาและความเดือดร้อนที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอด 24 ชั่วโมง การได้รับการเยียวยาและบรรเทาทุกข์ในภาวะเร่งด่วนเป็นอีกหนึ่งภารกิจของกรุงเทพมหานคร

“ศูนย์กทม. 1555” จัดตั้งขึ้นครั้งแรกเมื่อปี 2539 ในชื่อ “ศูนย์รับแจ้งทุกข์และภัย” เพื่อเป็นศูนย์กลางในการให้บริการของกรุงเทพมหานคร โดยผ่านทางหมายเลขโทรศัพท์ 1555 และได้มีการปรับปรุงประสิทธิภาพและการพัฒนามาโดยตลอด ปัจจุบันกรุงเทพมหานครได้จัดเพิ่มคู่สายอัตโนมัติรองรับไว้ 120 คู่สาย รวมทั้งเพิ่มเจ้าหน้าที่รับสายเป็น 50 คน หมุนเวียนให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อให้เพียงพอต่อการให้บริการแก่ประชาชน นอกจากสาย 1555 แล้ว กรุงเทพมหานครยังจัดตั้ง **“หน่วยบริการฉุกเฉิน”** หรือ หน่วยเบสท์ (Bangkok Emergency Service Team : BEST) เพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องเร่งด่วนฉุกเฉิน เช่น น้ำมันหกบนผิวจราจร เศษวัสดุตกหล่นบนผิวการจราจร ฝาท่อระบายน้ำชำรุดทรุดตัว ต้นไม้ล้มกีดขวางการจราจร ป้ายโฆษณาล้ม น้ำท่วมขัง โดยดำเนินการแก้ไขปัญหาภายใน 1 ชั่วโมง หลังจากรับแจ้งเหตุ

การให้บริการของศูนย์ กทม. 1555

- บริการข้อมูลข่าวสาร
- บริการรับแจ้งเหตุความเดือดร้อนของประชาชน
- ให้คำปรึกษาแนะนำ
- บริการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของ กทม.
- ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วน
- รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนการดำเนินงานของสายด่วน “กทม. 1555”

เมื่อพนักงานสอบถามความต้องการ และรับแจ้งปัญหาแล้ว จะบันทึกข้อมูลของผู้ร้องลงในระบบคอมพิวเตอร์ โดยแยกเรื่องออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

► เรื่องร้องทุกข์

จะส่งเรื่องให้กองกลาง สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร ตรวจสอบความถูกต้องก่อนจัดส่งข้อมูลนั้นให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบ ไปดำเนินการแก้ไขปัญหาร้องเรียน หากเป็นเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับตัวบุคคลจะบันทึกในโปรแกรมว่าเป็นเรื่องลับแล้วส่งให้กองกลาง สำนักปลัดกรุงเทพมหานครตรวจสอบก่อนส่งเรื่องให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแก้ไขต่อไป

► เรื่องฉุกเฉิน

ตรวจสอบเรื่องอย่างเร่งด่วนแล้วแจ้งศูนย์อำนวยการประสานงานที่เกี่ยวข้องแก้ไข ระบับเหตุทันที การสอบถามข้อมูลเจ้าหน้าที่จะให้บริการตอบคำถาม ข้อเสนอแนะ และให้ข้อมูล คำแนะนำต่างๆ แก่ประชาชน ในกรณีที่ตอบไม่ได้จะบันทึกเรื่องเพื่อให้กองกลาง สำนักปลัดกรุงเทพมหานครจัดทำคำตอบ และส่งกลับยังผู้แจ้งในภายหลัง ทั้งนี้ ศูนย์รับแจ้งทุกข์จะรวบรวมผลการรับแจ้งปัญหา / เรื่องร้องทุกข์ต่างๆ รายงานให้ผู้บริหารงานทราบ

พบเห็นปัญหาแจ้ง **1555** ศูนย์กลางการให้บริการของกรุงเทพมหานคร สายด่วนฉุกเฉินที่พร้อมรับฟังทุกปัญหา เต็มใจเต็มใจ รับใช้คนกรุง www.bangkok.go.th/rongtook

นิทรรศน์รัตนโกสินทร์ คุณค่าแห่งยุคสมัย ที่สัมผัสได้ใน 1 วัน

เมื่อ “แหล่งการเรียนรู้” และ “สถานที่ท่องเที่ยว” เปิดโลกทัศน์คุณให้ได้มีตัวตน ณ สถานที่แห่งนั้น เสมือนได้เข้าไปมีส่วนร่วมและย้อนรำลึกข้ามวันเวลานับแต่อดีตจวบจนกระทั่งปัจจุบัน เพื่อเรียนรู้เรื่องราวแห่งราชธานีรัตนโกสินทร์ ผ่านสื่อสัมผัส แสง สีและเสียง ทั้งสะท้อนให้เห็นคุณค่ามรดกของแผ่นดินที่สืบทอดมาอย่างยาวนาน

“นิทรรศน์รัตนโกสินทร์” พิพิธภัณฑ์มีชีวิตแห่งนี้ตั้งอยู่บนถนนราชดำเนินกลาง ใกล้กับลานพลับพลามหาเจษฎาบดินทร์ โฉมประติมากรรมและวัดราชบพิธฯ ด้วยวิธีการนำเสนอพาเราก้าวผ่านกาลเวลากว่า 2 ศตวรรษ ด้วยเทคโนโลยีอันทันสมัย ทั้งสื่อจัดแสดงหุ่นจำลองตลอดจนสื่อผสมเสมือนจริง 4 มิติ กับห้องจัดแสดงทั้ง 7 ห้องจัดแสดง (และจะเปิดให้ชมครบทั้ง 9 ห้อง ในปี พ.ศ. 2554)

1. ห้องรัตนโกสินทร์เรื่องโรจน์

ย้อนรำลึกเมื่อครั้งสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ ในปีพุทธศักราชที่ 2325 จากการวางรากฐานอย่างมั่นคงในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

2. ห้องเกียรติยศแผ่นดินสยาม

ตื่นตาไปกับความยิ่งใหญ่ สง่างาม ของหุ่นจำลองพระบรมมหาราชวังและวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ที่สมบูรณแบบ และเป็นครั้งแรกที่ได้ชมพระแก้วมรกตในเครื่องทรงครบทั้ง 3 ถู ก่อนที่จะลัดเลาะประตูย่ำค่ำ เข้าสู่เขตพระราชฐานชั้นใน เขตต้องห้ามสำหรับผู้ชาย สถานที่รังสรรค์ศิลปวิทยาการแห่งยอดกุหลาบที่ครั้งนี้อยู่ชายก็มีสิทธิ์เข้าชม

3. ห้องเรื่องนามมหรสพศิลป์

รื่นรมย์ในบรรยากาศมหรสพสมโภช และการละเล่นนาฏชนิดหนึ่งใหญ่ ไชน่า รำละครและหุ่นต่างๆ ท่ามกลางการเฉลิมฉลองในมุมมอง 360 องศา รวมทั้งเพลิดเพลินไปกับแอนิเมชันลายไทยที่ถ่ายทอดเรื่องราวเกียรติในเวลาเพียง 3 นาที

4. ห้องลิระบิลพระราชพิธี

ร่วมซาบซึ้งในพระราชพิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เพื่อบูชาขวัญกำลังใจให้กับเกษตรกรไทยผู้เป็นกระดูกสันหลังของชาติ และชื่นชมความยิ่งใหญ่ตระการตาของพระราชพิธีเสด็จพระราชดำเนินโดยกระบวนพยุหยาตราทางชลมารคในรูปแบบ 3 มิติ

5. ห้องสำศรีสถาปัตยกรรม

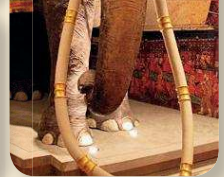
ภาคภูมิใจไปกับเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมวัง วัด บ้านในกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งมีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปแต่ละสมัย โดยมีหนุ่มสาวชาววังเป็นผู้เล่าให้ฟังอย่างเพลิดเพลิน

6. ห้องดื่มคำย่านชุมชน

สัมผัสวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ที่สะท้อนเอกลักษณ์ของชุมชนรอบเกาะรัตนโกสินทร์ 12 ชุมชน เพียงแค่ก้าวเท้าไปยังจุดที่ตั้งของชุมชน ลวดลายที่สวยงามจะปรากฏเสมือนกับได้เข้าไปเยี่ยมชมสถานที่จริง เช่น บ้านบาตร บ้านตึกทอง ถนนดินสอ

7. ห้องเยี่ยมยอดถิ่นกรุง

เพลิดเพลินไปกับประสบการณ์ใหม่ที่จะได้เข้าไปเป็นตัวละครหลักโอดแค้นท่องเที่ยวไปทั่วกรุง ในแต่ละสถานที่ก็มีบรรยากาศและกลิ่นอายที่ชวนหลงใหลในแบบฉบับของตัวเอง

ศูนย์การเรียนรู้และแหล่งรวบรวมข้อมูลความรู้ทางประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมของยุครัตนโกสินทร์นี้ เปิดให้บริการในวันอังคาร-ศุกร์ 11.00-20.00 น. เสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ 10.00-20.00 น. หยุดเฉพาะวันจันทร์ สอบถามโทร. 0 2621 0044 หรือ www.nitasrattanakosin.com

แล้วคุณจะได้รู้จักกับ “กรุงเทพฯ” มหานครที่มีความรุ่งเรืองมานานับศตวรรษ ซึ่งพร้อมที่จะรอให้คุณรักและหวงแหนในผืนแผ่นดินแห่งนี้

คณะผู้จัดทำ Bangkok Economy

นายเจริญรัตน์	ชุติกาญจน์	ปลัดกรุงเทพมหานคร	กรรมการที่ปรึกษา
นางนันทนา	ชลิตานนท์	รองปลัดกรุงเทพมหานคร	กรรมการที่ปรึกษา
นายปรีชา	สุขสมเทศ	ผู้อำนวยการสำนักงานการคลัง	กรรมการที่ปรึกษา
นางสาวรสสุคนธ์	แสงอ่อน	รองผู้อำนวยการสำนักงานการคลัง	กรรมการที่ปรึกษา
นางสาวทศรินทร์	เหล่าไพโรจน์	รองผู้อำนวยการสำนักงานการคลัง	กรรมการที่ปรึกษา
นางสาวอัจฉรีย์	เมนะคงดา	ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	กรรมการที่ปรึกษาและบรรณาธิการ

จัดทำโดย สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
สำนักงานการคลัง กรุงเทพมหานคร
โทร. 0 2224 1916 โทรสาร 0 2225 1945
www.bangkok.go.th/finance
พิมพ์โดย บริษัท ฟังก์ชันการพิมพ์ (1977) จำกัด
โทร. 0 2743 9000, 0 2746 3130
โทรสาร 0 2746 3387